

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Einstein Telescoop

DATUM
22 oktober 2021
Verz.: 22-10-2021

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
R (Rachel) Castermans

TELEFOONNUMMER
043 35

ONZE REFERENTIE
2021.30166

E-MAILADRES
Rachel.Castermans@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

In navolging van de door uw raad aangenomen motie waarin u verzocht om pro-actief op de hoogte gehouden te worden van de (lobby)ontwikkelingen rondom de Einstein Telescoop (motie Groep Alexander Lurvink inzake integrale inzet voor Einstein Telescoop, dd. 1 september 2020) informeer ik u graag over de meest actuele ontwikkelingen rondom de Einstein Telescoop (ET).

De Einstein Telescoop

In de raadsinformatiebrief over de ET van 5 maart jl heb ik u meer uitgebreid uitleg gegeven over wat deze inhoudt. Voor meer details over de werking en impact van de mogelijke vestiging van dit observatorium voor de detectie en bestudering van zwaarte-krachtgolven verwijs ik u dan ook graag naar deze RIB (referentie 2021-07080).

Op dit moment werken meer dan 50 kennisinstellingen onder leiding van het Nationaal instituut voor subatomaire fysica (Nikhef) in België, Duitsland en Nederland samen met de technologische industrie aan de voorbereidingen voor een kandidatuur om de ET naar deze regio te halen. De locatiekeuze is rond 2025 voorzien.

Op www.einsteintelelescope.nl kunt u alle relevante informatie teruglezen en de documentaireserie 'Einstein in Limburg' terugkijken van de Belgische zender TV Limburg. Dit zijn 5 afleveringen van 3 minuten over verschillende aspecten van de ET.

Draagvlak en lobby

Maastricht heeft de (vestiging van de) ET als een van haar lobbyprioriteiten bestempeld en vraagt hiervoor complementair en in samenwerking met de provincie Limburg structureel aandacht via eigen en gezamenlijke lobbyactiviteiten. Bijvoorbeeld via werkbezoeken en bij netwerkevenementen. Voor politiek en financieel commitment van de kandidatuur is een nieuw kabinet bepalend. Inzet van de lobby is om de medefinanciering van de vestiging van de ET in een nieuw Regeerakkoord vast te leggen en zo de komst van de ET naar onze regio mogelijk te maken.

Het belang van de wetenschappelijke casus van de ET op nationaal en internationaal vlak is onlangs wederom onderstreept. In de op 8 september 2021 verschenen Nationale Roadmap Grootchalige Wetenschappelijke Infrastructuur 2021 is de ET benoemd als één van de faciliteiten die hoge prioriteit hebben voor Nederland: *"De kans om ET (ten dele) in Nederland te vestigen is uniek. Nederland kan voor het eerst een onderzoeksfaciliteit van wereldschaal verwezenlijken, hetgeen toponderzoekers uit de hele wereld zal aantrekken gedurende vele decennia."*

DATUM
22 oktober 2021

In dit kader heeft de Minister van OCW op 9 september de Tweede Kamer geïnformeerd over de positionering van de ET op de Europese Roadmap voor grote onderzoeksinfrastructuren (ESFRI): *“De Roadmap wordt doorgaans gezien als het moment waarop wetenschappelijke consortia het overleg met EU-lidstaten (en mogelijke andere landen) kunnen gaan starten over (financiële) participatie in het project dat zij voorgedragen hebben. Het is immers niet realistisch te veronderstellen dat landen zich willen committeren aan een dergelijk groot project, als de Einstein Telescoop, zonder deze wetenschappelijke kwaliteitstoets. Nu deze toets heeft plaats gevonden, kunnen de gesprekken hierover plaatsvinden. Pas wanneer alle benodigde financiële middelen door de deelnemende EU-lidstaten bijeen zijn gebracht, kan de daadwerkelijke realisatie van projecten beginnen. We zijn daarvoor al geruime tijd bezig met gesprekken en voorbereidingen op nationaal en internationaal niveau. Ik heb onder meer contact gehad met mijn Belgische en Duitse collega’s met als doel de Einstein Telescoop naar Zuid-Limburg te halen.”*

Het Nikhef en het Ministerie van OCW bereiden momenteel met steun van Ministerie van EZK, de Provincie Limburg en het LIOF een aanvraag voor het Nationaal Groeifonds voor. Dit is een van de financieringsmogelijkheden voor het starten van de onderhandelingen over een Nederlandse kandidatuur met de buurlanden en andere Europese landen. De uiterste datum voor het indienen van een aanvraag voor de tweede tranche van het Nationaal Groeifonds is 31 oktober 2021. Over de uitkomsten hiervan zal ik uw raad via een eerstvolgende RIB informeren.

ETpathfinder

Maastricht is de locatie voor een proefopstelling voor de ET, gevestigd in een van de gebouwen van de Universiteit Maastricht in Randwyck. Op www.etpathfinder.eu kunt u hier meer over lezen. Deze zogenaamde ETpathfinder wordt op 8 november door de (demissionair) Minister van OCW ‘geopend’. Vooruitlopend hierop organiseert de provincie Limburg samen met Nikhef op 2 november een *pre-launch* evenement in Den Haag om daar de stakeholders bij te praten en het belang van ET te onderstrepen.

Graag nodig ik u als raadsleden nogmaals uit voor een werkbezoek aan de ETpathfinder zodat u zich ter plekke kunt laten informeren.

Hoogachtend,

Vivianne Heijnen,
Wethouder Economie, (Eu)regionalisering, Wonen en Sociale Innovatie.